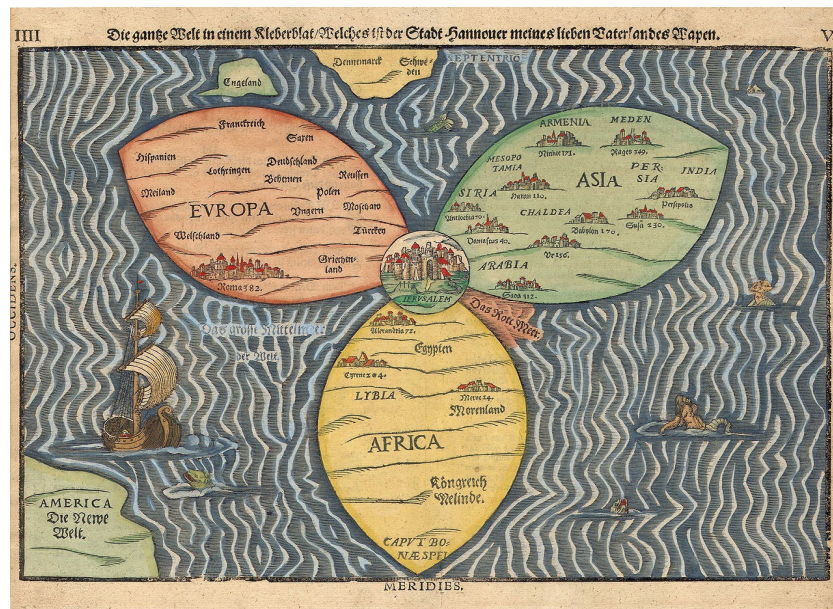

EURÁZSIAI KALEIDOSZKÓP

7. sorozat: A kereszténység geopolitikai súlyponteltolódásai

4. előadás: A kereszténység és Európa a 21. században

Farkas Flórián

Mikes International

Hága, 2013. december 12.

© Mikes International, 2001-2013

Az Eurázsiai Kaleidoszkóp prezentációs (pdf), valamint hanganyaga (mp3) szabadon felhasználható egyéni, illetve oktatási célra. Kereskedelmi felhasználás esetén a Mikes International írásbeli engedélye szükséges.

© Mikes International, 2001-2013

***KérjeteK és adatik néktek; keressetek és
találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.***

Máté 7:7

A 2013-2014 évad műsora

1. A kereszténység elfeledett első ezer éve
2. Chalcedon kulcsszerepe a kereszténység dogmatikai és geopolitikai történetében
3. A kereszténység új súlyponteltolódása a 21. században
- ➔ 4. A kereszténység és Európa a 21. században
5. Az iszlám misztikus (szufi) háttér Elif Shafak regényeiben
6. Geert Kimpen: 'De kabbalist' – a zsidó misztika (kabbala) irodalmi köntösben
7. Mani (216–274) - a fény prófétája
8. Arius (250-336) - az észak-afrikai presbiter és pap
9. A kereszties hadjáratok az arabok szemével
10. A kathar (albigens) kultúra virágzása és elpusztítása

Bevezetés

1. Európa szellemisége a 21. század elején
2. Az európai kereszténység helyzete a 21. század elején
3. Az iszlám visszatérése Európába
4. Kitekintő

Európa szellemisége a 21. század elején

A mainstream közélet teljes spirituális kiüresedése, az államok többségében totális szekularizmus, steril racionalitás

- Email
- Birmingham – Christmas
- Richard Dawkins → The X-Files (1993-2002)
 - Chris Carter, David Duchovny (Fox Mulder) & Gillian Anderson (Dana Scully)
 - **“How do we account for the current paranormal vogue in the popular media?** Perhaps it has something to do with the millennium - in which case it's depressing to realise that the millennium is still three years away. Less portentously, it may be an attempt to cash in on the success of The X-Files. This is fiction and therefore defensible as pure entertainment. A fair defence, you might think. But soap operas, cop series and the like are justly criticised if, week after week, they ram home the same prejudice or bias. Each week

Európa szellemisége a 21. század elején

“The X-Files poses a mystery and offers two rival kinds of explanation, the rational theory and the paranormal theory. And, week after week, the rational explanation loses. But it is only fiction, a bit of fun, why get so hot under the collar?

Imagine a crime series in which, every week, there is a white suspect and a black suspect. And every week, lo and behold, the black one turns out to have done it. Unpardonable, of course. And my point is that you could not defend it by saying: 'But it's only fiction, only entertainment'.

Let's not go back to a dark age of superstition and unreason, a world in which every time you lose your keys you suspect poltergeists, demons or alien abduction.” *

BBC1 Richard Dimbleby Lecture, “Science, Delusion and the Appetite for Wonder”, 1996.

* http://www.edge.org/3rd_culture/dawkins/lecture_p12.html

Európa szellemisége a 21. század elején

- EU alkotmány preambulum (2004)

tervezet: “DRAWING INSPIRATION from the cultural, religious and humanist inheritance of Europe, which, nourished first by the civilizations of Greece and Rome, characterized by spiritual impulse always present in its heritage and later by the philosophical currents of Enlightenment, has embedded within the life of society its perception of the central role of the human person and his inviolable and inalienable rights, and respect of law,...”

végső változat: “DRAWING INSPIRATION from the cultural, religious and humanist inheritance of Europe, from which have developed the universal values of the inviolable and inalienable rights of the human person, freedom, democracy, equality and the rule of law,...”

A 70,000 szavas dokumentum egyetlen egyszer sem említi meg a kereszténységet !!!

Giscard d'Estaing: “A vallás nem játszik fontos szerepet.”

Európa szellemisége a 21. század elején

2005. május 29-én a francia szavazók elutasították az Alkotányt 55% ↔ 45% arányban (részvételi arány 69%). 3 napra rá Hollandiában úgszintén elutasították a szavazók 61% ↔ 39% arányban (részvételi arány 62%).

2003: Tony Blair “God Bless You!”

2005: Rocco Buttiglione → Igazságügyi, Szabadságjogi és Biztonságügyi Európai Biztos jelölt → NEM ALKALMAS a vallása miatt

2006: Ruth Kelly – Írország Kormányának Egyenlőségi minisztere → támadás a vallása miatt + Opus Dei

Európa szellemisége a 21. század elején

Szekularizmus

- Demográfia: egyedülálló jelenség az emberiség történetében: lassú önkipusztítás
 - Olaszo., Spanyolo.: 1.28. Németo.: 1.39
 - Günter Grass: *Kopfgeburten oder Die Deutschen sterben aus* (1980)
 - A német nők 25-30%-a gyermektelen, a felsőfokú végzeteknél ez az arány közel 50%
- Mark Steyn: “A szekuláris szociál-demokrata államnak az a nagy konstrukciós hibája, hogy egy vallásos társadalom születési rátájára lenne szüksége, hogy fenntartható legyen.”
- George Weigel: *The Cube and the Cathedral*
 - id. + a hedonista szekuláris társadalom csak egy múló jelenség, mert 1-2 generáció múlva a liberális hedonisták maradványai számottevő számbeli kisebbségben lesznek a vallásos csoportokkal szemben → új törvénykezés

Európa szellemisége a 21. század elején

Szekularizmus

- Chesterton: *The Flying Inn* (1914)
- A szekularizmus, bármit is gondolnak róla hívei, úgyszintén egy vallás, ráadásul rendkívül merev és intoleráns, amely egy újabbfajta totalitarianizmushoz vezet.
- A szekuláris liberalizmus egy ön-behatároló projekt. A határtalan szabadosság önmaga megsemmisítéséhez vezet.
- Haagsche Courant: “*Speeddaten voor een gedeelde baby*”
- Tudatlanság: prágai képkiallítás: “Kik tették ezt a szerencsétlennel?
- A kommunisták!”

Az európai kereszténység helyzete a 21. század elején

- 2002 London: hívő zsidók – *eruv* (szimbolikus határ, 11 mérföld terület)
 - Nem 1902-ben, nem 1952-ben, hanem 2002-ben
 - Ellenkezés: szekuláris zsidók
 - Tanulság: kisebb, kompaktabb, motivált vallásos csoportok a szekuláris tengerben
- 2005: World Christian Database: 531 millió keresztény Európában
 - 60-70 millió szerint a vallás nagyon komoly szerepet játszik az életében (rendszeresen jár templomba) – szolid elkötelezett kisebbség
- Az egyház-állam szétválasztása:
 - Görögország: az alkotmány elismeri az Orthodox Egyház különleges szerepét, a kormány fizeti a papok fizetését. Nominálisan a lakosság 98%-a ehhez az egyházhoz tartozik. 88% szerint létezik isten, 3% atheista. Vallásos prozelitizmustilos. Portugália: hasonló a helyzet.

Az európai kereszténység helyzete a 21. század elején

- Az egyház/vallás helyzete:
 - Hollandia és Nagy Britannia: összeomlás
 - Németország (Ny.): stagnál
 - Ausztria, Írország: csökkenő tendencia, de még mindig stabil a helyzet
 - Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia: virágzik
 - **Lengyelország:**
 - szeminaristák száma 4.500 (1998) → 7.000 (2005)
 - szeminaristák/felszentelt papok: 22,5 (USA-ban ez 10)
 - A monasztikus élet virágzik: 1.845 szerzetes, 23.000 apáca
 - A lakosság 78%-a rendszeres templomba járó, 1/3-uk hetente
 - UK 82 katolikus templomában van lengyel szolgálat (3 mise, félházzal, most 6-8 mise teltházzal, az emberek az utcán is állnak)
 - Export: lengyel papok (amit az írek csináltak 100 éve)

Az európai kereszténység helyzete a 21. század elején

- Az egyház helyzete:
 - Média torzító hatása: csak a negatívum
 - De:
 - Pápai látogatások (II. János Pál, XVI. Benedek)
 - Zarándokhelyek egyre növekvő népszerűsége, pld. Lourdes 1 millió/év az 1950-es években, ma 6 millió/év; Jasna Góra 4-5 millió/év, stb. → egész Európára kiterjed, nem csak 1-2 hely.
 - Látens vallásosság létezik.
 - Katholikus ébredés: II. János Pál sokkal több embert avatott szentté, mint elődei összesen: több ezer mártír papot, akiket az 1930-as években a spanyol polgárháborúban a baloldali szekulárisok meggyilkoltak + kommunizmus áldozatai
 - Új rendek, szervezetek: Opus Dei, Neocatechumenate, Focolare, Communion and Liberation, Sant'Egidio Community, L'Arche, Schönstatt mozgalom, Emmanuel Community, Regnum Christi, stb.

Az európai kereszténység helyzete a 21. század elején

- Az egyház helyzete:
 - Új stratégia: célirányosabb üzenet: nem mindenki szája íze szerint beszélni (“a Finn Egyházzal az a baj, hogy mindenki szereti, de szinte senki sem látogatja.”)
 - Ez az új helyzet felaszabadítóan hat az egyházakra
 - Új formák
 - Globális Dél diaszpórái → új evangélizáció (ellenállás is)
 - 2005: York Érseke – John Sentamu (Uganda)
 - Egyre több afrikai lelkész Nyugat-Európában minden felekezetben

Az iszlám visszetérése Európába

- Keresztény-iszlám közös történelem, nem mindig problémamentes
- Geopolitikailag csak a 18. század második felében kerültek a keresztény hatalmak egyértelműen győztes helyzetbe (Oszmán Birodalom, Moghul Birodalom, Egyiptom, stb.)
- Edward Saïd: orientalizmus kiteljesedése, begyökeresedett előítéletek
- 1950-es évekig kis létszámú muszlim lakosság Európában
- Vasfüggöny → munkaerőhiány
- Franciaország: 1 millió észak-afrikai 1973-ban, ma kb. 4 millió
- Németország: 1961 néhány ezer török/kurd, 1976 1 millió, ma 3.5 millió muszlim (2/3 török), naponta 350.000 török-nyelvű lapot adnak el
- Elhelyezkedésük: ipari területek, ahol az 1950-60-as években az ipar volt → válság → sok esetben gettósodás
- Eurabia ??? Egész Európában (Írországtól Oroszorszáig) kb. 32 millió muszlim → többségük Oroszországban (15-20 millió), 7 millió a balkáni államokban + 900.000 Bulgáriában
- Nyugat-Európa kb. 15 millió

Az iszlám visszetérése Európába

- Etnikum → vallás ???
- Nem monolitikus tömb
- 1980-as évekig politikailag inaktívak; azóta asszertívak + különböző muszlim országok közvetlen támogatása (Szaud-Arábia, Öböl-menti államok, Marokkó, Libanon, stb.) → diverzitás
- Szélsőséges muszlim vezetők Nyugatra emigráltak (pld. Londonisztán)
- Az 1990-as években a baloldali ideológiák összeomlottak → az 'elnyomott' rétegek ideológiájává vált egy eltorzított iszlám → a zsákutcába került európai szociáldemokrata modell teljes csődje a nyakukba szakad
- Számos muszlim nagyon sikeres Európában (más vallási/etnikai csoporttal egyetemben) → nem szabad általánosítani
- Globalizáció → elektronikusan terjeszthető, leegyszerűsített vallásis üzenet → mártírkodás → jihad
- 2004: Mohammed Bouyeri → Theo van Gogh
- 2006: Mohamed karikatúrák
- 2001 UK, 2005 Franciaország: Eurabia + intifada ??? (1960-as évek amerikai fekete zavargásait nem nevezték 'keresztény zavargásnak')

Az iszlám visszetérése Európába

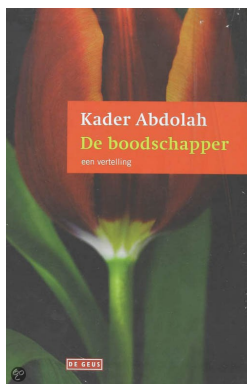
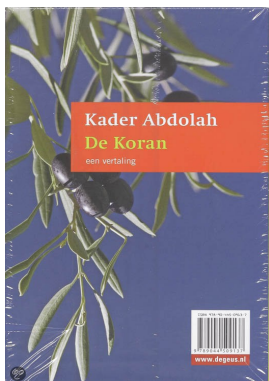
- Félreértések:
 - Becsületbeli gyilkosságok, lányok körülmetélése, stb. NEM iszlám előírás, hanem kulturális örökség (Ayaan Hirsi Ali)
 - Poligámia: ha 2 nő vagy 2 férfi házasodhat, mi alapon tiltjuk a poligámiát?
 - Homoszexualitás
 - Női öltözködés: azért, mert valamit nem látunk, az nem jelenti azt, hogy nem létezik.
 - Hijab
 - Miqab v. burqa
 - Jilbab
 - Védelem: 'halal dating'
 - Szekuláris állam: Franciao., Töröko.
 - Nők jogai: Mummahad a nagy bajnok!
 - UK: Nők szavazati joga 1928, Franciao. 1944, Olaszo. 1945, Svájc 1971. Franciao. 1962 – kiállíthattak csekket
 - A középkori iszlám jogtudósok több joggal ruházták vel a nőket, mint Európában 1882-ig

Az iszlám visszetérése Európába

- Muszlim asszertivitas a szekularis Europa legfőbb sírásója
- Theo van Gogh, Muhammad-karikatúrák, stb. → visszafogodtabb hozzáállás → a parttalan szabadosság visszanyesése
 - Clinton: “felháborító”, “visszataszító”
 - Günter Grass: “... a karikatúrák a náci érára emlékeztetnek, a *Stürmer* hasonló stílusban publikált antiszemita anyagot. Honnan veszi a Nyugat az arroganciáját, hogy diktálja, hogy mi a jó és mi a rossz?”
 - Ez a 'kulturált' európai viselkedési norma ???
- *Jerry Springer-The Opera* (BBC, 2005)

Kitekintés

- Többek között a muszlimoknak köszönhetően a következő változások várhatóak:
 - A szekuláris ideológiának alkalmazkodnia kell végre a megváltozott valósághoz (uniform tömegtermelés → individuális tömegtermelés)
 - A szekuláris állam kénytelen lesz komoly engedményeket tenni
 - A vallás újból téma és meghatározó erő (a nyugat-európai politikai vezetők akarata ellenére)
 - A közösség/család reneszánsza (nemcsak a foci lehet a nemzeti érzés kiteljesedésének egyetlen területe)
 - Spiritualitás kiteljesedése
 - Minden vélekedés ellenére Európa multikulturális és többvallású, az EU problémái a politikai-gazdasági-társadalmi rendszerének konstrukciós hibájából származnak, amelyet most nagy ütemben változtatnak meg (a hatalmon levő politikusok hite ellenére...)
 - Az iszlám, valamint más vallások jobb megértése (lásd Kader Abdolah: De Koran / De boodschapper – 2008. 2009-re már 100.000 példány fogyott el)

Irodalom – könyv

- Jenkins, Philip: *The Lost History of Christianity*. HarperOne, 2008.
- Jenkins, Philip: *Jesus Wars*. SPCK, 2010.
- Jenkins, Philip: *The Next Christendom*. Oxford UP, 2011.
- Jenkins, Philip: *The New Faces of Christianity*. Oxford UP, 2006.
- Jenkins, Philip: *God's Continent*. Oxford UP, 2007.
- Dalrymple, William: *From the Holy Mountain*. Owl Book, 1997.
- Innemé, Karel C. & Lutz, Robin: *Koptische kloosters*. Fontein, 1999.
- Procopius: *The Secret History*. Penguin, 2007.
- Moschou, John: *The Spiritual Meadow*. Cistercian Publications, 1992.
- Theodoret of Cyrrhus: *A History of the Monks of Syria*. Cistercian Publications, 1985.
- De Rosa, Peter: *Vicars of Christ*. Poolbeg, 2000.
- Asbridge, Thomas: *The Crusades*. Simon & Schuster, 2012.
- Williams, Rowan: *Arius*. Darton, Longman and Todd, 1987.
- Kannengiesser, Charles: *Arius and Athanasius*. Varorium, 1991.
- Stead, Christopher: *Doctrine and Philosophy in Early Christianity*. Varorium, 2000.
- Decret, François: *Mani et la tradition manichéenne*. Maitres Spirituels, 1974.
- Maalouf, Amin: *Les Jardins de lumière*. Lattès, 1991.
- Maalouf, Amin: *Les croisades vues par les arabes*. Lattès, 1983.

Irodalom – könyv

- Schuon, Frithjof: *The Transcendent Unity of Religions*. Quest Books, 2005.
- Ostrogorsky, George: *History of the Byzantine State*. Basil Blackwell, 1989.
- Vasiliev, A. A.: *History of the Byzantine Empire*. Madison, 1928.
- Glubb, John Bagot: *The Great Arab Conquests*. Hodder & Stoughton, 1963.
- Glubb, John Bagot: *The Empire of the Arabs*. Hodder & Stoughton, 1963.
- Glubb, John Bagot: *The Course of Empire*. Hodder & Stoughton, 1963.
- Glubb, John Bagot: *A Short History of the Arab Peoples*. Dorset Press, 1969.
- Glubb, John Bagot: *The Life and Times of Muhammad*. Cooper Square Press, 2001.
- Lings, Martin: *Muhammad*. Inner Traditions, 2006.
- Nasr, Seyyed Hossein: *Muhammad: Man of God*. ABC International Group, 1995.
- İnalcik, Halil (ed.): *An Economic and Social History of the Ottoman Empire*. I-II. Cambridge UP, 2004.
- Norwich, John Julius: *Byzantium – The Early Centuries*. Alfred A. Knopf, 2007.
- Norwich, John Julius: *Byzantium – The Apogee*. Penguin, 1993.
- Norwich, John Julius: *Byzantium – The Decline and Fall*. Alfred A. Knopf, 2006.

Irodalom – könyv

- Robinson, Francis: *The Mughal Emperors*. Thames & Hudson, 2007.
- Farrokh, Kaveh: *Shadows in the Dessert – Ancient Persia at War*. Osprey Publishing, 2004.
- Roquebert, Michel: *Histoire des Cathares*. Tempus, 2002.
- Roquebert, Michel: *La religion cathare*. Tempus, 2009.
- Obrusánszky, Borbála: A nesztoriánus vallás elterjedése és jelentősége Belső-Ázsiában. Mikes International, 2008.
http://www.federatio.org/mikes_bibl.html#137
- Kazantzakis, Nikos: *The Last Temptation*. Faber & Faber, 1995.
- De Purucker, Gottfried: *The Story of Jesus*. Theosophical UP, 1998.
- Baker-Brian, Nicholas J.: *Manichaeism: an ancient faith rediscovered*. T&T Clark International, 2011.
- Cameron, Ron (transl.) & Dewey, Arthur J. (ed.): *The Cologne Mani codex (P. Colon. inv. nr. 4780): Concerning the origin of his body*. Scholars Press, 1979.
- Merkelbach, Reinhold: *Mani und sein Religionssystem*. Westduetscher Verlag. 1986.
- Widengren, Geo: *Mani und der Manichäismus*. W. Kohlhammer Verlag, 1961.

Irodalom – könyv

- Koenen, Ludwig & Römer, Cornelia: *Mani - Auf der Spur einer verschollenen Religion*. Herder, 1993.
- Justice, Faith L.: *Hypatia. Her Life and Times*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2013.
- Brown, Dan: *The Da Vinci Code*. Corgi Books, 2013.
- Davidson, Basil: *The Black Man's Burden – Africa and the Curse of the Nation State*. James Currey, 1992.
- Davidson, Basil: *Africa In History*. Phoenix, 1991.
- Eliade, Mircea: *Shamanism – Archaic Techniques of Ecstasy*. Princeton UP, 2004.
- Eliade, Mircea: *The Myth of Eternal Return*. Pantheon Books, 1954.
 - Eredeti kiadás: *Le mythe de l'éternel retour*. Gallimard, 1949.
- Lockhart, James & Schwartz, Stuart B.: *Early Latin America – A History of Colonial Spanish America and Brazil*. Cambridge UP, 2005.
- Belloc, Hilaire: *The Great Heresies*. Tan Book and Publishers, Inc., 1991.
- Michael Baigent & Richard Leigh & Henry Lincoln: *The Holy Blood and the Holy Grail*. Arrow Books, 2006.

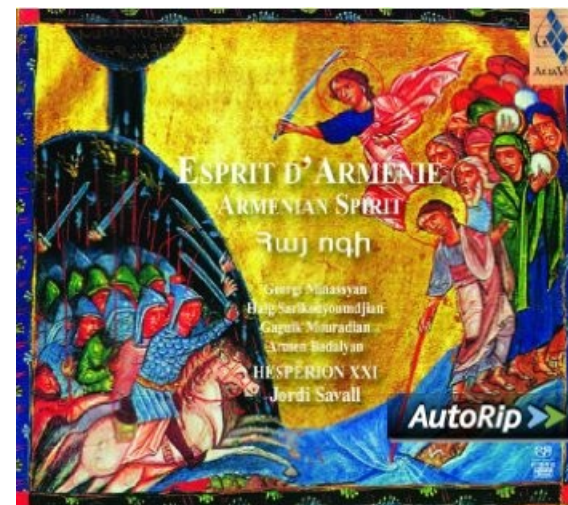
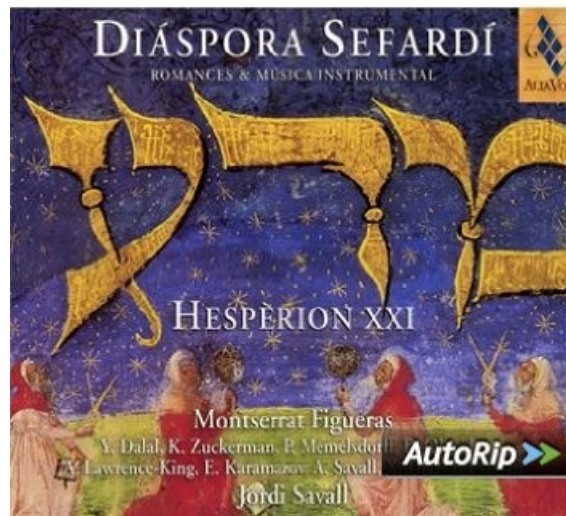
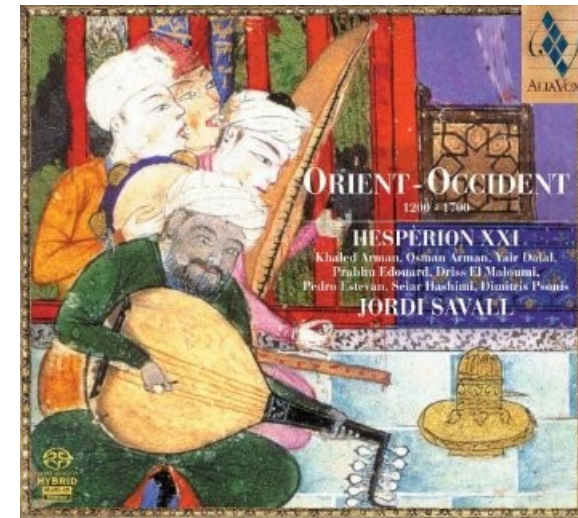
Irodalom – könyv

- Michel Roquebert: *L'épopée cathare - Tome 1, L'invasion 1198-1212*. Tempus, 2006.
- Michel Roquebert: *L'épopée cathare - Tome 2, Muret ou la dépossession 1213-1216*. Tempus, 2006.
- Michel Roquebert: *L'épopée cathare - Tome 3, Le lys et la croix, 1216-1229*. Tempus, 2006.
- Michel Roquebert: *L'épopée cathare - Tome 4, Mourir à Montségur 1230-1244*. Tempus, 2006.
- Michel Roquebert: *L'épopée cathare - Tome 5, La fin des Amis de Dieu 1244-1321*. Tempus, 2006.
- S.J. Hodge: *Secrets of the Knights Templar: The Hidden History of the World's Most Powerful Order*. Quercus, 2013.
- Malcolm Barber: *The New Knighthood : a History of the Order of the Temple*. Cambridge UP, 1994.
- A.A. Grishin & Bethany Goss: *The Knights Templar Absolution: The Chinon Parchment and the History of the Poor Knights of Christ*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2013.
- Helen Nicholson: *The Knights Templar: a New History*. Stroud, 2001.
- Dean A. Kowalski (ed.): *The Philosophy of the X-Files*. The UP of Kentucky, 2009.

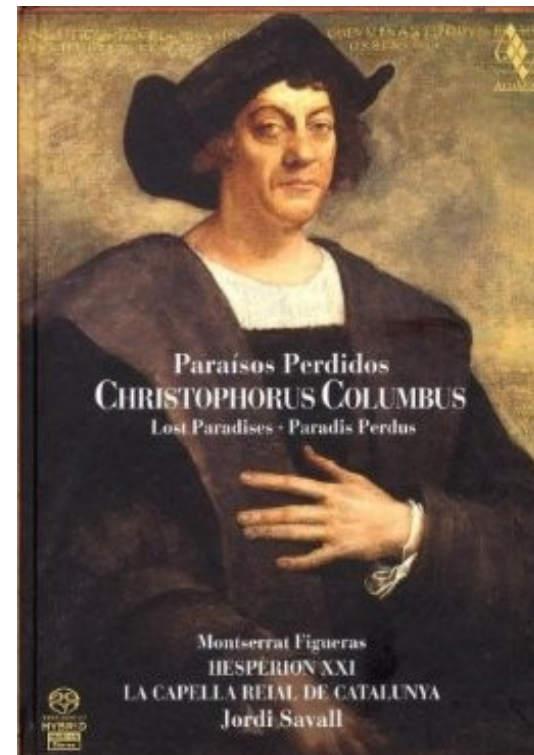
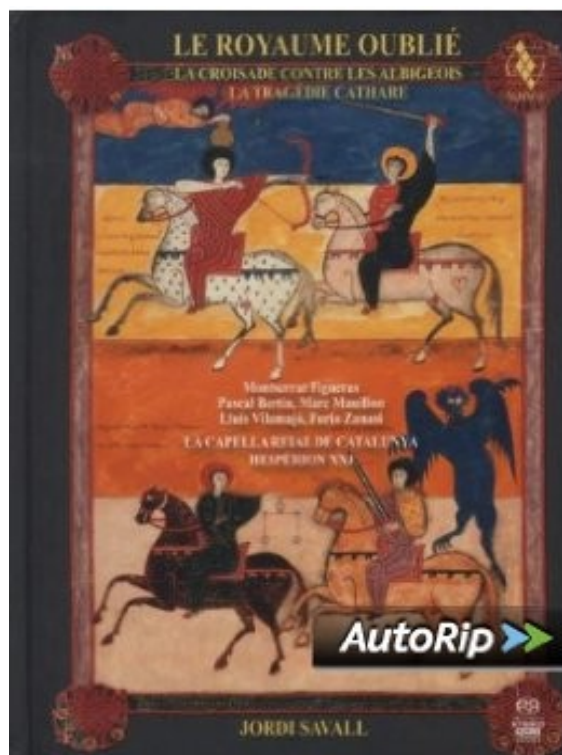
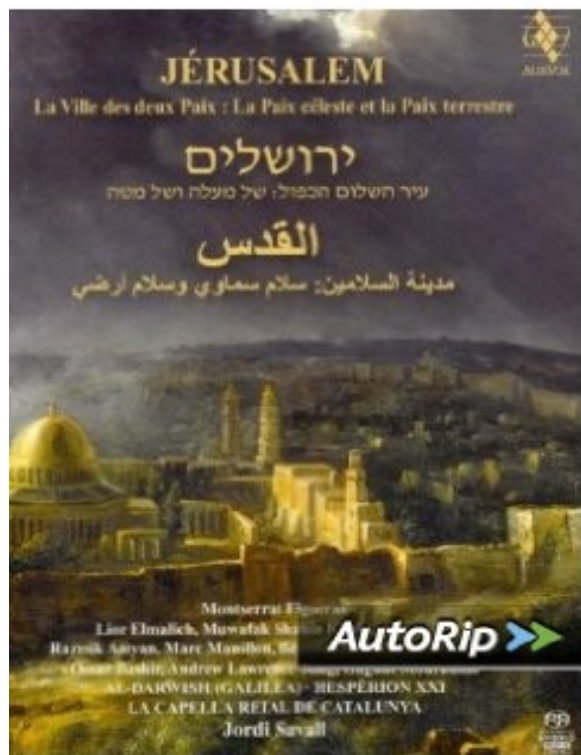
Irodalom – könyv

- Robert Shearman: *Wanting to Believe – a Critical Guide to X-Files, Millennium & The Lone Gunmen*. Mad Norwegian Press, 2009.
- Matt Hurwitz & Chris Knowles: *The Complete X-Files*. Insigh Editions, 2008.
- Dan Brown: *Angels and Demons: Special Illustrated Collector's Edition*. Bantam Press, 2005.
- Dan Brown: *The Da Vinci Code: Special Illustrated Collector's Edition: The Illustrated Edition*. Bantam Press, 2004.
- Kader Abdolah: *De Koran – een vertaling*. De Geus, 2008.
- Kader Abdolah: *De boodschapper – een vertelling*. De Geus, 2008.

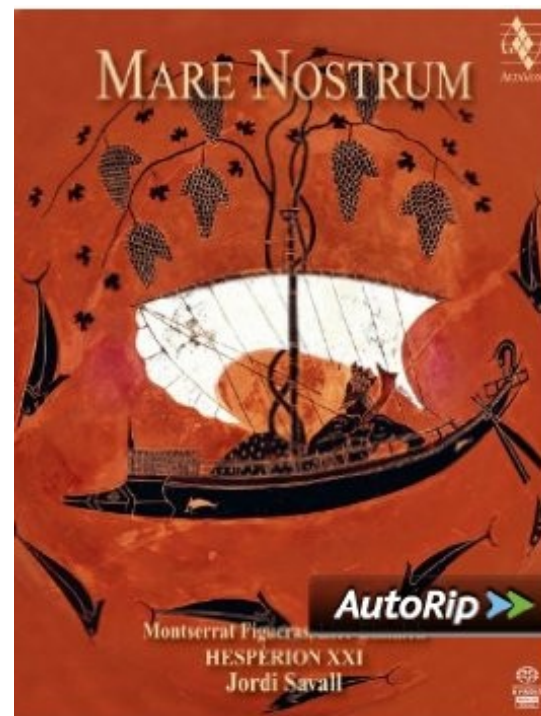
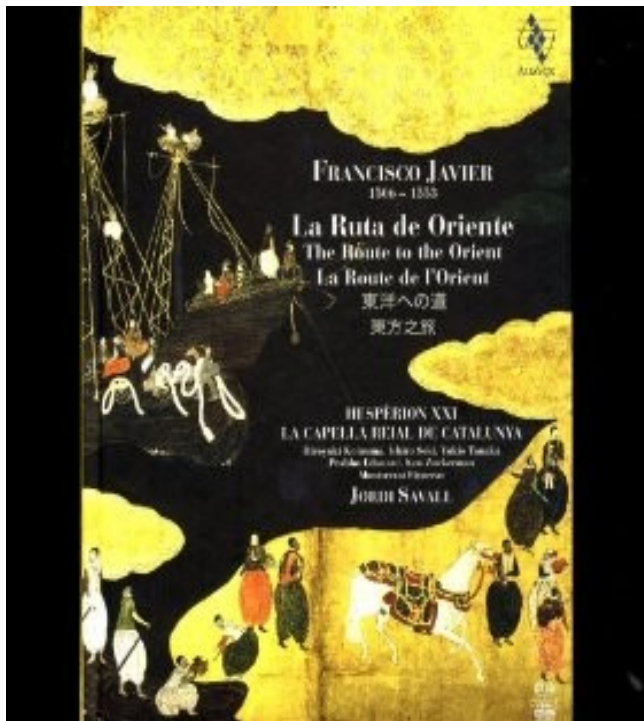
Irodalom – (SA)CD

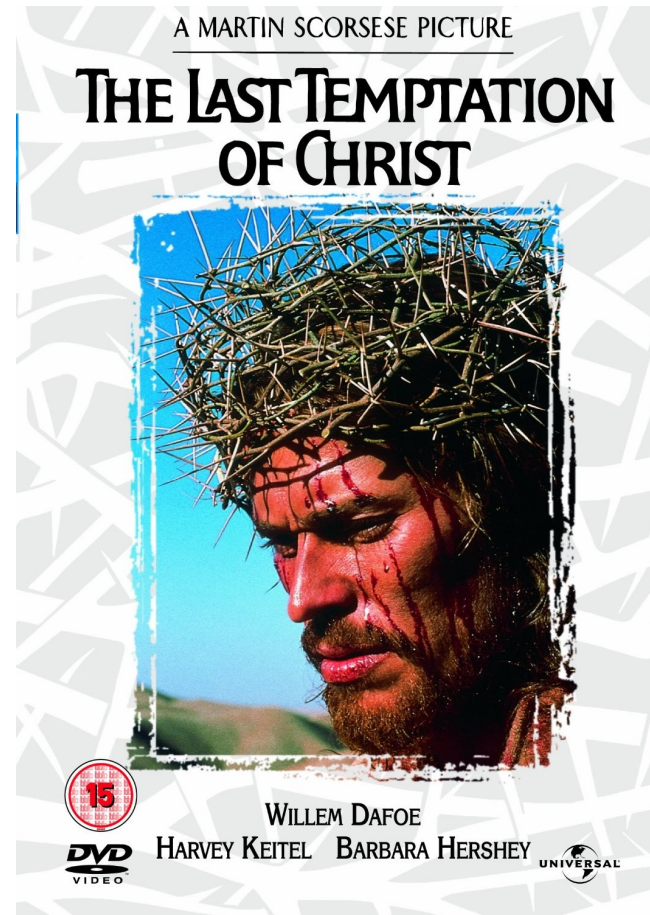
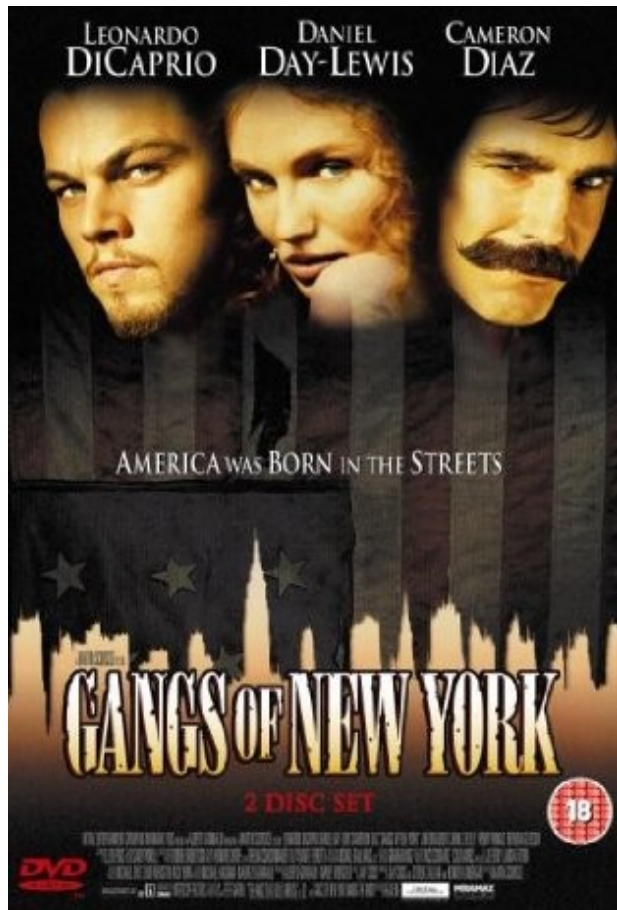
Irodalom – könyv & (SA)CD

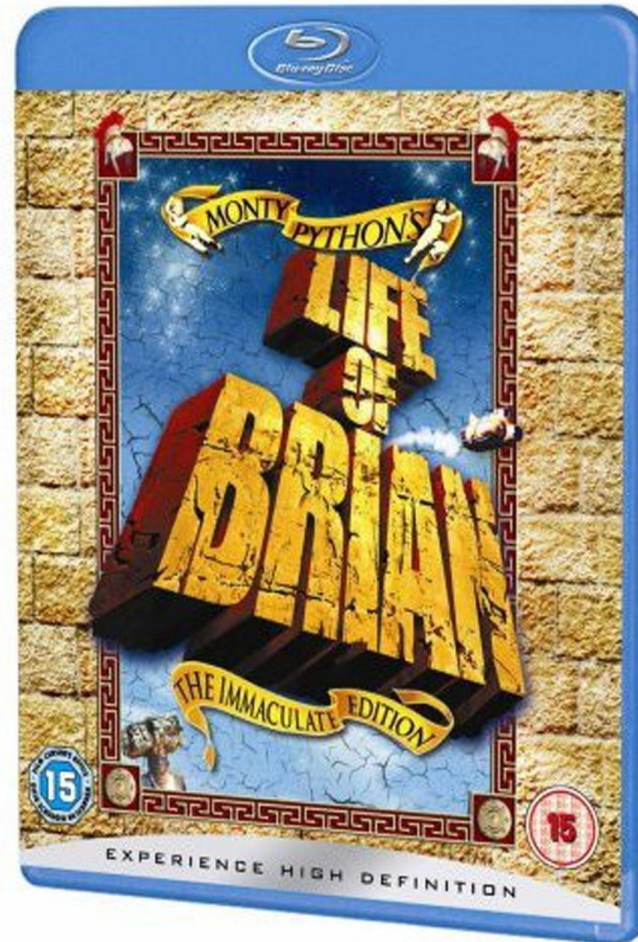
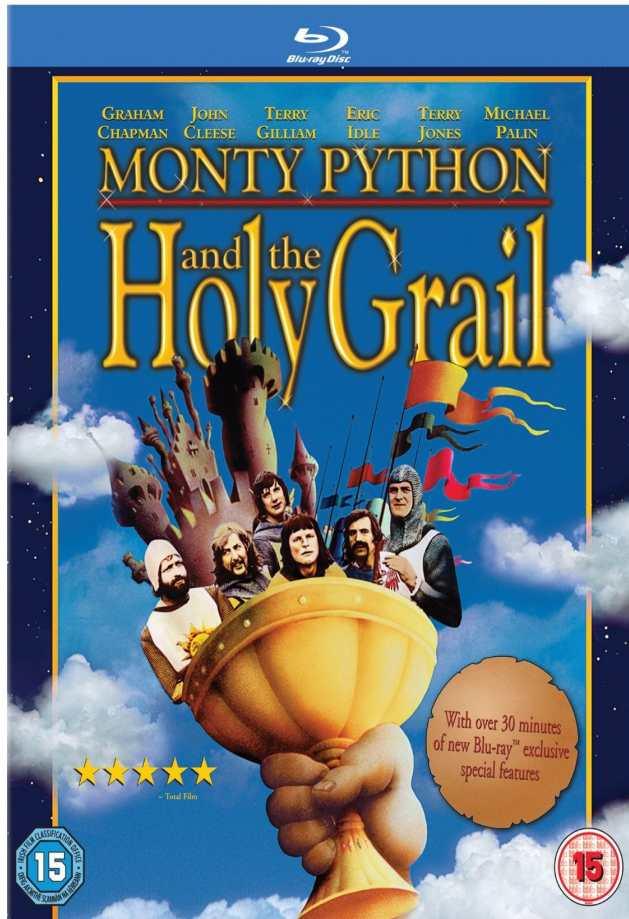
Irodalom – könyv & (SA)CD

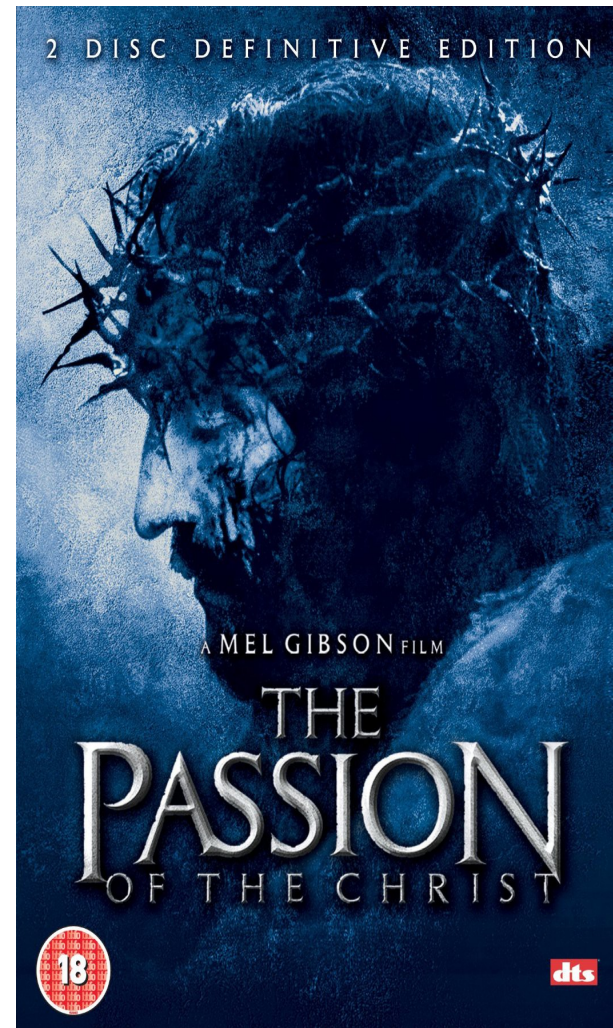
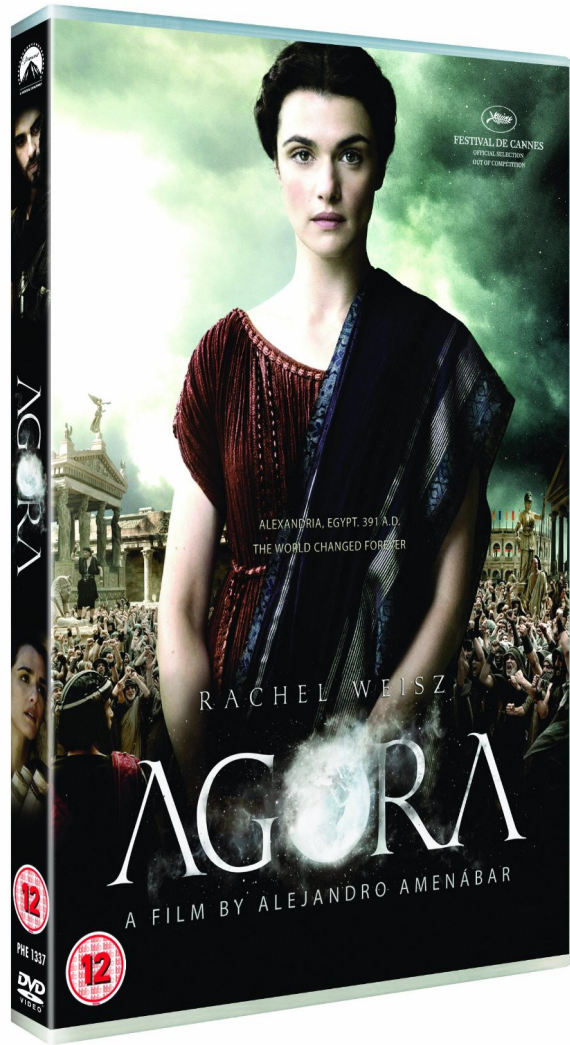
Irodalom – film

Irodalom – film

Irodalom – film

Irodalom – film

Irodalom – film

